

Katalogredaktionen i Stockholm

Göran Olausson och Torsten Olofson

Förnamnsinplacering – ny princip i telefonkatalogen

UDK 654.021.5:058.8

I den svenska telefonkatalogens abonnentförteckning är för närvarande personer med lika efternamn insorterade efter i första hand titeln och i andra hand förnamnet. Telestyrelsen har emellertid i år fattat beslut om en övergång till förnamnsinplacering, så att först förnamnet och därefter titeln blir avgörande för inplaceringen. Ändringen beräknas kunna genomföras successivt under åren 1972–1976.

Frågan om inplaceringsprinciperna i telefonkatalogen har behandlats inom televerket ända sedan 1920-talet, och ett stort antal utredningar och undersökningar har gjorts. De senaste undersökningarna visar att kännedomen om förnamn ökar medan titelkännedomen minskar. Den nu beslutade ändringen torde vara till fördel för det stora flertalet abonnenter.

I de första svenska rikstelefonkatalogerna ordnades abonnenterna telefonstationsvis, dvs. varje telefonstation hade sin egen avdelning. Inom varje sådan avdelning ordnades abonnenterna alfabetiskt med avseende på första rubrikordet, som kunde vara ett efternamn, firmanamn eller en titel. Något andra sökbegrepp erfordrades inte med hänsyn till det ringa abonnentantalet.

Denna enkla uppställning övergavs emellertid ganska snart och abonnenterna sammanfördes till en gemensam avdelning. Därvid inplacerades abonnenterna med avseende på i första hand efternamnet, i andra hand stationsnamnet och i tredje hand titeln.

I 1921 års utgåva bröts emellertid abonnenterna i det centrala Stockholm ut och bildade en egen avdelning. Abonnenterna inplacerades efter i första hand efternamnet och i andra hand titeln. Denna in-

placeringsordning kom att tillämpas även i fortsättningen när ytterligare större stationer bröts ut och bildade egna avdelningar, s. k. lokaluppställningar.

Fr. o. m. 1970 års utgåva är alla abonnentuppgifter i den svenska telefonkatalogen sammanförda riktnummerområdesvis. Inom varje sådan lokaluppställning är uppgifter om abonnenter med lika efternamn införda i första hand efter titel eller yrkesbeteckning – om sådan finns – och i andra hand efter förnamn eller initialer. I sista hand avgör adress och telefonnummer placeringen.

Varför Sverige – till skillnad mot de flesta andra länder – kom att tillämpa inplacering efter i andra hand titlar synes svårt att förklara. Visserligen användes titlar i större omfattning då än nu – man tilltalade varandra med Herr Generaldirektör, Herr Kammar skrivare etc. – men detta torde även ha varit

förhållandet i våra grannländer. Att svenskarna (och danskarna, som även införde titelinplacering) skulle ha varit mera titelsjuka än t. ex. tyskar, finländare och norrmän synes osannolikt. Veterligen har titelinplacering inte tillämpats i dessa länders kataloger.

Frågan om inplaceringsreglernas ändring så att förnamnet eller initialerna i stället för titeln skulle få bestämma inplaceringen har tagits upp då och då under årens lopp. Den har aktualiserats dels av att titlarna blivit flera, dels också av att titlarna i många sammanhang har förlorat sin betydelse. Många abonnenter har föredragit en titellös kataloguppgift, varvid förnamnet kommit att bestämma inplaceringen bland de titellösa. Sådana uppgifter utan titel har hittills placerats sist inom varje namngrupp.

Frågan blev föremål för en första mera omfattande utredning i början av 1920-talet, då en genomgripande översyn av telefonkatalogen skedde. En redogörelse härom återfinns i en artikel i TELE nr 4/1950 författad av Birger Watz.

Undersökningar som gjordes då för att utröna abonnenternas kännedom om de sökta abonnenternas titlar respektive förnamn visade dock att titelinplaceringen vid den tidpunkten fortfarande var den mest lämpliga. Senare undersökningar har emellertid visat att kännedomen om förnamn stigit i förhållande till kännedomen om titlar. Huruvida abonnenterna numera har en totalt bättre kännedom om varandras förnamn än om titlar kan inte bedömas. Förutsättningarna för de undersökningar som genomförts har varit alltför olika för att direkta jämförelser skall kunna göras. Klart är dock att en omsvängning skett. Det kan dessutom konstateras att det skett en förändring över huvud taget i samhället så att förnamn numera används i en helt annan omfattning än tidigare.

Hur gör man i utländska kataloger?

Nedan lämnas en redogörelse för inplaceringsordningen i några utländska telefonkataloger. För varje land anges i tur och ordning de kataloguppgifter efter vilka inplaceringen sker.

Västtyskland, Hamburg-delen

1. Efternamn
2. Förnamn eller initialer
3. Titel eller yrkesbeteckning
4. Adress

Titlar införs i ganska ringa omfattning i den tyska katalogen. Kataloguppgifter utan titel inplaceras före sådana med titel.

Frankrike, Paris-delen

1. Efternamn
2. Gatunamn
3. Gatunummer
4. Förnamn eller initialer

Titlar införs i mycket ringa omfattning och påverkar inte inplaceringen.

Italien, Rom-delen

1. Efternamn
2. Förnamn eller initialer

Adressen saknar betydelse för inplaceringen. Uppgifter med lika efternamn och lika förnamn inplaceras i ordning med avseende på telefonnumren. Titlar eller yrkesbeteckningar införs i mycket ringa omfattning. Titlar som exempelvis »Doktor» och »Professor» inplaceras i kataloguppgiften före förnamnet och påverkar inte kataloguppgiftens inplacering. Yrkesbeteckningar införs i kataloguppgiften efter förnamnet och påverkar inplaceringen i tredje hand. Uppgifter utan titel inplaceras före sådana med titel.

Storbritannien, London-delen

1. Efternamn
2. Förnamn eller initialer
3. Adress

Titlar eller yrkesbeteckningar införs knappast alls och påverkar normalt inte inplaceringen. Initialer används oftare än helt utskrivna förnamn. Om förnamnet skrivs ut helt tas endast hänsyn till begynnelsebokstaven vid inplaceringen.

USA, New York-delen (The Bronx)

1. Efternamn
2. Förnamn eller initialer
3. Adress

Liksom i den engelska katalogen införs titlar eller yrkesbeteckningar nästan inte alls men införda titlar eller yrkesbeteckningar påverkar inplaceringen i tredje hand. Kataloguppgifter utan titel eller yrkesbeteckning inplaceras före sådana med dylik beteckning.

Spanien, Madrid

1. Första efternamn (faderns släktnamn)
2. Andra efternamn (moderns släktnamn)
3. Initial(er)

Adressen saknar betydelse för inplaceringen. Titlar införs i mycket ringa omfattning. Införd titel påverkar inplaceringsordningen i fjärde hand.

Danmark,¹ Finland och Norge

1. Efternamn
2. Förnamn eller initialer
3. Titel eller yrkesbeteckning
4. Adress

Titlar införs i samma utsträckning som i den svenska telefonkatalogen. Uppgifter utan titel inplaceras före uppgifter med titel.

¹ Titelinplacering tillämpas t. o. m. 1970. Förnamnsinplacering införs successivt i de olika delarna 1971-73.

Horn Ewald	45 68 21
13 Hochallee 95	
Horn Ewald	6 91 28 36
33 Oldachstr.3	
Horn Franz	6 30 14 23
33 Lambrechtsweg 20	
Horn Franz	20 96 38
26 Perthesweg 56	
Horn Franz MalerMstr.	81 20 54
56 Gudrunstr.8	
Horn Franz Polizei-	82 17 98
meister a.D. 52 Urnenfeld 17	
Horn Frieda	6 41 08 23
71 Erntingweg 3 b	

Västtysk katalog

BERGER Mlle D 9 r Pondichéry.....	306.74.72
BERGER M 2 pl Porte d'Auteuil	525.28.11
BERGER S 6 av Porte Brancion 15e.....	533.55.17
BERGER A 29 av Porte de Choisy....	588.50.33
BERGER R avoc Cour app	
88 bis bd Port Royal 5 ^e	033.51.92
BERGER Mme P 25 r Pradier 19e....	206.27.84
BERGER L 6 r Primatice 13e.....	535.04.76
BERGER 51 r Procession 15^e.....	566.82.58
BERGER 5 r Pyramides 1er.....	742.80.87
BERGER A-M 5 r Pyramides 1er ...	073.80.17
BERGER Mr M M J 52 r Ranelagh..	527.72.80
BERGER A fourreur 204 bd Raspail	326.91.61
BERGER J 25 r Raynaud 16^e.....	647.42.66

Fransk katalog

FABRIZI Eldorado, 22 p. Alessandria ----	85 30 47
FABRIZI Elena, 59 v. Dignano d'Istria ----	29 48 80
FABRIZI Elio, 37 v. Pascarella ----	589 16 32
FABRIZI Elisa, 39 v. Lucrezio Caro ----	356 06 42
FABRIZI Elvira, 38 pl. Prenestino ----	756 87 06
FABRIZI Emilio, 21 v. S. Valentino ----	80 58 94
FABRIZI Emilio, 64 v. Quadraro ----	761 13 74
FABRIZI Emilio, 56 v. Ponzio Cominio --	761 48 73
FABRIZI dr. rag. Enea, 110 v. Belli ----	35 92 76
FABRIZI Ennio, 7 v. Giovannoli Alo' ----	29 78 81
FABRIZI Enrico, 12 v. Albano ----	72 29 80
FABRIZI dr. Enrico, 27 vl. Consoli ----	76 37 93
FABRIZI Enrico, 108 v. Casal Bertone ----	437 64 50
FABRIZI Enrico, 234 v. Merulana ----	731 17 91
FABRIZI Enzo, 21 v. Traversi ----	577 40 79
FABRIZI Eolo, 60 v. Durantini ----	437 20 74
FABRIZI Eraldo, 78 v. Prentina ----	757 95 93
FABRIZI ERNESTA & PENSAVALLI ERNESTO	
114 v. Colombi ----	26 16 27

Bridges R.J, 61 Milton Rd W7.....	01-567 4530
Bridges Robt, 12 Hillside SW19.....	01-946 0481
Bridges Roy V, 178 Woodhouse Rd N12.....	01-445 8623
Bridges Mrs.S, 55 Stourcliffe Clo W1.....	01-723 9675
Bridges S.A, 15 George Rd E4.....	01-527 5761
Bridges Sawtell & A.J.Adams, Soirs,	
2 Warwick Ct WC1.....	01-405 9042
Bridges S.G, 290 Wricklemarsh Rd SE3.....	01-856 1461
Bridges S.W, 37 Melgund Rd N5.....	01-607 5210
Bridges T, 30 Granby Rd SE9.....	01-856 0557
Bridges T, 15 Ladysmith Rd E16.....	01-478 0045
Bridges T.E, 81 Northbank Rd E17.....	01-527 3900
Bridges T.J, 49 Hedley Ho, Samuda Est E14.....	01-538 7898
Bridges W, 21 Arnold Gdns N21.....	01-882 0481
Bridges W.C, 52 Clive Rd SW19.....	01-542 3132
Bridges W.E, 11 Elgin Ho, Cordelia St E14.....	01-987 4504
Bridges W.E, 22 Lemonwell Ct,	
Lemonwell Dv SE9.....	01-850 7336

Brittisk katalog

Italiensk katalog

Friedman Edw 2167 BogrtAv - - - - -	TY 2-3851
Friedman Edward 725 HollywoodAv - - - -	931-0216
Friedman Edw 1345 ShaksprAv - - - - -	JE 7-7360
Friedman Edward 1756 TopngAv - - - - -	583-7322
Friedman Elias 5601 RivrdnAv - - - - -	549-1332
Friedman Elaine 1225 ShermlnAv - - - - -	JE 8-6198
Friedman Elia Mrs 58 E190 - - - - -	F0 7-4094
Friedman Elsa 2000 AnthyAv - - - - -	TR 2-4450
Friedman Emanuel 760 BryntAv - - - - -	DA 9-2360
Friedman Emanuel 120-10 DeKruifPl - - - -	379-1363
Friedman Ernest 2830 BrigsAv - - - - -	298-5611
Friedman Estelle 800 Concrs Vilg W - - - -	588-7055
Friedman Esther 2025 ValntnAv - - - - -	F0 4-7473
Friedman Esther Mrs 150-3 DreiserLp - - - -	671-2351
Friedman Esther Mrs 3424 GatesPl - - - -	OL 5-6430

Amerikansk katalog

Olausen Harry vindusp. Stjernemyrv. 22	27 24 51
Olausen Kirsten eksp.trise Treskev. 1	26 92 06
Olausen Terje-Rolf instr.mak. Sletteik. 24	22 43 72
Olausen Øvind driftsbest. Skigardv. 26	26 03 96
Olausen Aage tollbetj. Ole Moes v 33	29 04 63
Olausen Alf skraphdl.forr. Stovner. 41b	25 44 56
Olausen Anna forretn.driv. Ørakerv. 18	55 74 18
Olausen Anna fru Søren Jaabæks g 4	37 16 81
Olausen Anna kolonial melkeforr.	
Gl Drammensv. 28	53 52 01
Olausen Anna og Ingeborg Thv Meyers g 85	37 06 67
Olausen Arne kjøpm. Kirkev. 129b (Oslo)	69 51 54
Olausen Arnulf selger Blindernv. 4	46 87 94
Olausen Arve G Erich Mogensøns v 1	25 57 29
Olausen Asta frk. Sofies g 58	60 22 61
Olausen Bjarne Grevlingåsen 9	24 44 53

Norsk katalog

Franco Muñoz, J. Maq. Electrón. P. Extremadura, 12	463 7570
Franco Muñoz, J. Maq. Electrón. P. Extremadura, 12	463 7569
Franco Muñoz, P. Jorge Juan, 159	274 1288
Franco Navarro, A. Paseo Esperanza, 1	239 5438
Franco Nuñez, G. Galileo, 75	233 5793
Franco Nuñez, G. Ruzafa, 3	251 4727
Franco Nuñez, G. Const. Castilla, 21	254 5872
Franco Nuñez, G. Contr. Obras. Galileo, 75	254 1418
Franco Nuñez, G. Alm. Mad. Villamil 25	270 1452
Franco Oliván, J. A. Cdad. Angeles, Bl. 31 (Villav.)	217 1925
Franco Olivares, A. Transp. Zaldívar, 6	204 2037
Franco Olivier, A. Av. Gralmo., 82	259 8744
Franco Olivier, J. V. Fuencisla, 24	255 4610
Franco Olivier, M. Pl. Mariano Lanuza, 1	463 4401
Franco Oterelo, J. M. Ciudad Angeles, Bl. 217 (Villaverde)	277 1174

Spansk katalog

Georg Sigurðsson cand mag Baldurs- götu 15	1 40 37
Georg Sigurjónsson járnsm Eggjav I	8 40 98
Georg Tómasson matsv Nökkvavogi II	3 13 38
Georg H Tryggvason stud jur Sigluvo 7	3 46 76
Georg Vilhjálmsson máleri Hrefnug 10	1 17 18
Georg Þorsteinsson fltr Vatnsholti 6	8 19 73
Gerða Jónsdóttir Snorrabraut 50	1 80 68
Gerða Ásrún Jónsdóttir hjúkstr Sólhe 27	3 81 93
Gerður Einarsdóttir skrifstofustálka Hjaltabakka 30	3 00 46
Gerður Gunnarsdóttir Stóragerði 22	8 12 71
Gerður H Hjörleifsdóttir Þórsgötu 23	1 23 90
Gerður Kristjándóttir kennari Hófge 18	4 01 77
Gerður Magnúsdóttir Bústaðavegi 67	3 41 91
Gerður Ólafsdóttir frú Melabraut 36	1 06 22
Gerður Sturlaugsdóttir Grænutungu 8	4 07 48

Ísländsk katalog

Котляр З И Б. Двигровка 23	К 4 98 15	Кочанов	丁、柳田勝一	河村栄一	376 2670	波、幡乃谷2-45
Котляр К С Пушечная 17	К 5 43 42	Кочанов	豊、西果嶋2-2770	河村栄吉	930 3243	板、成増1906
Котляр М С. Комсомол. п. 2	К 5 03 41	Кочанов	練、早川1-44	河村栄子	461 5050	波、鉢山1
Котляр С О Барыковский. п. 6	К 4 53 47	Кочанов	品、西品川3-882	河村栄作 (櫻葉)	943 0166	文、大塚61
	Г 6 49 66	Кочанов	板、上板橋1-13	河村栄作	955 3279	板、大山金井53
Котляревский Б И Шереметьевск.	К 1 42 13	Кочанов	大、大森北4-26	河村栄太郎	734 4024	大、今泉35
13-й пр. 5	Г 1 21 03	Кочаров	文、小石川3-12	河村栄太郎	773 2706	大、南馬込4-29
Котляревский С А Арб. Плоти.	Г 1 25 86	Кочаров	荒、荒川1-21	河村衛藏 (ハト)	682 4674	江東、大島8-6
п. 13	К 3 60 44	Кочарян	豊、日出2-245	河村鐵右衛門 (製綿)	429 0902	世、新3-491
Котляревский С И В. Гнезди. 10	К 4 89 09	Кочева А	目、碑文谷5-26	河村オラス店	451 4545	港、芝3-43
Котляренко Д М пр. Худ. т. 1	К 3 60 44	Кочегарс	千、神田錦1-5	河村かつえ	466 3088	目、上目黒8-683
Котляренко Д П Денежный 11	Г 1 25 21	Б. Д	中野、豊宮3-38	河村化工部	887 5170	足、本木4-5276
Котляренко Ф И инж. Денежн. 7	Г 1 25 86	Коченов	中央、日林橋西園26	河村嘉一郎	416 9287	世、長崎谷2-743
Котляров А Л ул. Огарева 5	К 3 68 45	Кочергин	世、鳥山1358	河村嘉治男	957 9620	豊、長崎4-22
Котляров А Ф Институт. п. 10	К 0 41 76	Кочергин	荒、南千住8-13	河村芳 (卵)	672 6808	台、入谷2-2
Котляров М З Фурманн. п. 18	ЖК 1 76 23	Кочергин	大、小林119	河村学而	751 6083	大、田園調布1-11
Котляров Ф М Октябр. 18	К 5 22 70	Кочергин	板、板橋4-36	河村一江	913 2535	北、西河原5-7
Котлярский М Л Ленингр. ш.	ДЗ 05 60	Кочергин	浪、上智2	河村一憲 (繪装)	421 1866	世、野沢1-265
17-а (Всеохв.) 44	К 4 86 17	Кочергин	目、下目黒3-619	河村一男	328 3244	杉、下高井戸1-296
Котов А И М. Дмгровка 16	ЕЗ 45 05	Кочери	板、大和33	河村一義 (アト)	392 3507	杉、西田1-698
Котов А И Русаковское ш. 2/1	К 1 32 51	Кочерае	大、田園調布4-1	河村和雄	966 4847	板、舟渡1-10
Котов А Т Покровка 25	Г 1 47 79	Кочерае	北、桐ヶ丘1-1320	河村敦順 (荒物)	714 8830	品、小山台1-20
Котов А Ф Гоголевский б. 11	Г 3 76 13	Кочерае	港、麻布十番2-23	河村勝 (団体)	255 8609	千、外神田1-17
Котов Б И Зубовск. б. 16/20	В 1 49 88	Кочерае	中野、本町通5-4	河村謙	480 0880	北多摩、狛江岩戸531
Котов В А ул. Серафимовича 2	ЖК 1 25 00	Кочерае	品、北品川2-140	河村勝夫	311 0594	杉、東田1-117
Котов В В Рождественка 12	ЖК 1 02 73	Кочеров	世、代沢3-8	河村桂 (清繪)	269 0689	板、新小川2-8
Котов В С пос. «Дубровка»			江東、深川古石場3-7	河村金男	717 2470	目、大岡山2-3
кооп./д. 3			浪、代々木3-30			

河村栄一	376 2670	波、幡乃谷2-45
河村栄吉	930 3243	板、成増1906
河村栄子	461 5050	波、鉢山1
河村栄作 (櫻葉)	943 0166	文、大塚61
河村栄作	955 3279	板、大山金井53
河村栄太郎	734 4024	大、今泉35
河村栄太郎	773 2706	大、南馬込4-29
河村衛藏 (ハト)	682 4674	江東、大島8-6
河村鐵右衛門 (製綿)	429 0902	世、新3-491
河村オラス店	451 4545	港、芝3-43
河村かつえ	466 3088	目、上目黒8-683
河村化工部	887 5170	足、本木4-5276
河村嘉一郎	416 9287	世、長崎谷2-743
河村嘉治男	957 9620	豊、長崎4-22
河村芳 (卵)	672 6808	台、入谷2-2
河村学而	751 6083	大、田園調布1-11
河村一江	913 2535	北、西河原5-7
河村一憲 (繪装)	421 1866	世、野沢1-265
河村一男	328 3244	杉、下高井戸1-296
河村一義 (アト)	392 3507	杉、西田1-698
河村和雄	966 4847	板、舟渡1-10
河村敦順 (荒物)	714 8830	品、小山台1-20
河村勝 (団体)	255 8609	千、外神田1-17
河村謙	480 0880	北多摩、狛江岩戸531
河村勝夫	311 0594	杉、東田1-117
河村桂 (清繪)	269 0689	板、新小川2-8
河村金男	717 2470	目、大岡山2-3

ろ、井木崎、田) 一欄 河(原、備、東、平、藤、淵、

Även i ryska kataloger tillämpas förnamnsinplacering.

Hur uppgifterna ser ut i den japanska katalogen framgår av bilden.

Island

1. Förnamn
2. Efternamn
3. Titel eller yrkesbeteckning
4. Adress

Titlar införs i samma utsträckning som i den svenska telefonkatalogen. Uppgifter utan titel inplaceras före uppgifter med titel.

Nordisk arbetsgrupp

På en nordisk telekonferens som hölls i Aavaran-ta i Finland i juni 1967 beslöts efter förslag från Norge att en nordisk arbetsgrupp skulle tillsättas för att undersöka möjligheterna till en samordning av reglerna för redigering av telefonkatalogerna i de nordiska länderna. En sådan samordning var givetvis

önskvärd på grund av den ökande telefontrafiken mellan de nordiska länderna och svårigheterna för såväl nummerbyråpersonal som abonnenter att hitta i varandras kataloger. Finland och Norge hade förnamnsinplacering medan för Danmark och Sverige gällde titelinplacering. Island kunde som tidigare beskrivits uppvisa en helt egen inplaceringsordning, förnamn, efternamn, titel och adress.

Arbetsgruppen avlämnade på våren 1969 en utredning som innehöll en rekommendation till Danmark och Sverige att övergå till förnamnsinplacering. Dock ansågs det inte möjligt att ändra på Islands säregna inplaceringsprincip på grund av landets namntraditioner.

Då både Sverige och Danmark nu har beslutat om övergång till förnamnsinplacering - i Danmark kommer övergången att ske successivt fr. o. m. 1971 - får vi en i det närmaste enhetlig inplaceringsordning

Katalogspalt med titelinplacering.

Carlsson Olof Mål.mäst. G. Tanneforsv. 60	12 84 03
Carlsson Lars Mål.arb. Tönsbgsg. 4 B	13 15 63
Karlsson Wiktor Mål.arb. Lundhem Unön Pa Rimforsa	402 62
Karlsson Karl-Wilhelm Mät.tekn. Kvarterstigen 2	10 37 82
Carlsson Runold Mät.tekn. Munkhagsg. 54 A	14 58 28
Karlsson Gunnar Mätn.bitr. Hovetorpsg. 62	12 66 80
Karlsson Georg Mätn.m. Prästbolsg. 4 G	14 79 54
Carlsson Sture Mätn.m. Videg. 3 A	14 80 38
Karlsson Bengt-Åke Mättekn. Mörtstigen 8	10 13 86
Karlsson Arne Möb.bon. Vasav. 44 F	13 64 67
Karlsson Agne Möb.snick. Sandg. 12 C	13 09 57
Carlsson C A Möb.snick. Hackeforsv. 6	10 25 11
Karlsson Ernst Möb.snick. Risbrinksv. 8	12 21 28
Karlsson Harald Möb.snick. Ryddalsg. 8 D	12 19 30
Karlsson Robert Möb.snick. Hjälmg. 16 A	12 80 68
Karlsson Sigurd Möb.snick. Norrvängan 1 B	10 43 73
Karlsson Stefan Möb.snick. Mårdtorpsg. 21	11 05 29
Karlsson Sten-Eric Möb.snick. Strids g. 1 Pa Malm-slätt	985 17
Karlsson Thure Möb.snick. Bokhagsv. 24 Pa Hjul-sbro	15 94 22
Karlsson David Möb.verkst. Smedstorp Pa Ulrika	350 17
Karlsson Arne Öfsetbitr. Abylundsg. 6	13 88 23
Karlsson Alv Omb.m. Vretag. 7	14 41 61

Katalogspalt med förnamnsinplacering.

Carlsson Tommy Byggn.snick. Eklunden Pa Ljungsbro	940 32
Carlsson Tommy Taklägg. Lovisebg Skeda	502 64
Karlsson Toru Fru Kettilsg. 3	13 21 44
Karlsson Toru Fru Risbr.v. 82	12 55 97
Karlsson Toru Fru Sörensborg Pa Ljungsbro	653 92
Karlsson Torbjörn Civ.ing. Snick.g. 27	14 59 90
Carlsson Torbjörn Fräs. Mellangdn 20	13 79 51
Karlsson Torbjörn Ing. Ekringen 8 Pa Hjulsbro	15 97 37
Karlsson Tord Byggn.arb. Husbyv. 25 Pa Sturefors	523 97
Karlsson Tore Munkhagsg. 106 B	10 49 47
Karlsson Tore Chauff. Skolstigen 33 Pa Ljungsbro	658 65
Karlsson Tore Cykelrep. Lillgdsg. 4	14 77 57
Karlsson Tore Fil. Slöjdg. 21	14 78 61
Karlsson Tore Förm. Svang. 5	12 40 21
Karlsson Tore Ing. Storgdn 47	13 59 39
Karlsson Tore Köpm. Högalidsg. 30	12 23 25
- Somm.bost. Stjärnorpa Pa Vreta kloster	611 50
Karlsson Tore Mål. Fören.g. 31	14 36 40
Karlsson Tore Textilarb. Bobergsg. 10	13 54 61
Karlsson Tore Tjänstem. Hovetorpsg. 24	13 74 05
Karlsson Tore Vagarb. Haninge västergd	10 12 74
Karlsson Torsten Högalidsg. 21	12 05 49
Karlsson Torsten Arrend. Rosenlund Pa Ljungsbro	640 53
Carlsson Torsten Besiktn.m. Barnhmsg. 23	12 06 17
Karlsson Torsten Distr.ch. Tunng. 17	12 60 80

i Norden Island undantaget. Vissa skillnader i fråga om inplaceringen kommer dock även i fortsättningen att finnas i de danska, finska, norska och svenska katalogerna beroende på nationella språkliga traditioner. Dessa skillnader försvårar inte nämnvärt sökandet i grannländernas kataloger.

Vilken inplaceringsordning bör väljas?

Frågan om vilken inplaceringsregel som skall tillämpas i en telefonkatalog har många aspekter. Titelinplacering har vissa fördelar framför förnamnsinplacering och vice versa. I det följande kommer några av de väsentligaste för- och nackdelarna vid olika inplaceringsregler att belysas. Den inplaceringsregel som föredras av och som kan förmodas bäst gagna det stora flertalet av televerkets kunder bör tillämpas. Det kan finnas flera lösningar som är i det närmaste lika bra, men man kan av praktiska skäl endast välja en.

Katalogens sökbegrepp

För att man skall kunna söka upp och identifiera en abonnent i den svenska telefonkatalogen används för närvarande följande sökbegrepp i tur och ordning:

1. Katalogområde (katalogdel)
2. Riktnummerområde (lokaluppställning)
3. Efternamn

4. Titel eller yrke
5. Förnamn eller initialer
6. Adress

De två första sökbegreppen och det sista är geografiska. Mellan dem används vissa personuppgifter. Som framgår av sammanställningen över inplaceringsreglerna för några utländska kataloger är inte den ovannämnda ordningen alldeles självklar. I bl. a. Paris-katalogen har gatuadressen större betydelse för inplaceringen än förnamnet och titeln. I Rom- och Madrid-katalogerna å andra sidan saknar adressen helt betydelse för inplaceringen.

De svenska abonnenternas geografiska uppdelning på ca 300 riktnummerområden är förhållandevis grov. En längre gående uppdelning efter telefonstationstillhörighet eller postadress skulle kunna tänkas. Tidigare har såväl stationstillhörigheten som postadressen betytt mera för inplaceringen än vad de nu gör. Det är dock inte uteslutet att postadressen åter skulle kunna få en ökad betydelse och då kunna ersätta nuvarande indelning efter riktnummerområden. Mot att använda postadressen som indelningsgrund talar för närvarande bl. a. de ofta förekommande ändringarna på grund av den fortgående indragningen av postanstalter.

Mot att välja gatuadress eller annan utdelningsadress som ett primärt sökbegrepp (jfr Paris-katalogen) talar bl. a. följande. Inplaceringen av uppgiften i katalogen kommer så gott som alltid att ändras om abonnenten flyttar och byter adress. Dessutom saknas

	Gustafsson	Gustavsson		Gustafsson, Gustavsson			
	Gustafsson	Elfon Assist. Nr 10 Pa Sankt Olof	602 56	Gustafsson	A G Repr:ant kv. Triangeln Pa Skillinge ..	307 24	
	Gustavsson	Assar Byggn.arb. Nr 10 Pa Sankt Olof ...	601 65	Gustafsson	Allan Lantbr. Nygård Pa Borrby	304 05	
	Gustavsson	Ake Byggn.snick. Rönnebröd 64 Pa Sankt Olof	605 80	Gustafsson	Arne Lantbr. Stiby nr 20 Pa Gärsnäs	501 00	
3	Civilingenjör	Gustafsson	Helge Cem.gjut. O. Vemmerlöv 18 Pa Gärsnäs	231 21	Gustafsson	Assar Byggn.arb. Nr 10 Pa Sankt Olof ...	601 65
		Gustavsson	Ingalill Fru Hantv.g. 4 E Pa Gärsnäs	505 50	Gustafsson	Axel Garv.arb. Gröstorp 9	102 01
		Gustafsson	Jenny Fru Linnég. 5 B	111 97	Gustafsson	Caj Musikdir. Holmströmsg. 4	124 92
		Gustavsson	Mattéa Fru Stiby nr 16 Pa Gärsnäs	502 57	Gustafsson	Edit Fröken Eljaröd nr 1 Pa Brösarp	910 01
		Gustafsson	Edit Fröken Eljaröd nr 1 Pa Brösarp	910 01	Gustafsson	Elfon Assist. Nr 10 Pa Sankt Olof	602 56
		Gustafsson	Lilli Fröken Grevlunda nr 18 Pa Vitaby	722 16	Gustafsson	Erik Lantbr. St Olof nr 12/13 Pa Sankt Olof	603 65
		Gustafsson	Thina Fröken Nr 12/46 Pa Brösarp	733 45	Gustafsson	Eva Sjukv.bitr. Landstingsg. 1 B	131 04
2	Ingenjör	Gustafsson	Axel Garv.arb. Gröstorp 9	102 01	Gustafsson	Folke Lantbr. Nyvångsdal Pa Smedstorp	510 53
		Gustavsson	Per-Arne Jägm. Simrisv. 13	120 30	Gustavsson	Folke Tapets. Yngve Ostbgs v. 24	113 16
		Gustavsson	Allan Lantbr. Nygård Pa Borrby	304 05	Gustafsson	Gunnar Lantbr. Tunby nr 44 Pa Smedstorp	521 09
		Gustavsson	Arne Lantbr. Stiby nr 20 Pa Gärsnäs	501 00	Gustafsson	Gustav Lantbr. Gladsax 6	211 40
		Gustavsson	Erik Lantbr. St Olof nr 12/13 Pa Sankt Olof	603 65	Gustafsson	Gösta Lantbr. Raskarum 14/47 Pa Sankt Olof	601 14
		Gustafsson	Folke Lantbr. Nyvångsdal Pa Smedstorp	510 53	Gustafsson	Göte Lantbr. Möllevången 1 Pa Gärsnäs	230 44
		Gustavsson	Gunnar Lantbr. Tunby nr 44 Pa Smedstorp	521 09	Gustafsson	Hans Telearb. Torspl. 5	104 12
		Gustavsson	Gustav Lantbr. Gladsax 6	211 40	Gustafsson	Helge Cem.gjut. O. Vemmerlöv 18 Pa Gärsnäs	231 21
		Gustafsson	Gösta Lantbr. Raskarum 14/47 Pa Sankt Olof	601 14	Gustafsson	Hilding Skogsarb. Tåghusa nr 1 Pa Sankt Olof	721 72
		Gustavsson	Göte Lantbr. Möllevången 1 Pa Gärsnäs	230 44	Gustafsson	Hugo Läderfabr.arb. Simrislund 208	105 89
		Gustafsson	Johan Lantbr. fd. Skolg. Pa Smedstorp	511 03	Gustafsson	Ingalill Fru Hantv.g. 4 E Pa Gärsnäs	505 50
		Gustavsson	Oskar Lantbr. Stiby 19 Pa Gärsnäs	502 62	Gustafsson	Jenny Fru Linnég. 5 B	111 97
		Gustafsson	Stanley Lantbr. Torkelshög Pa Gärsnäs	511 09	Gustafsson	Johan Lantbr. fd. Skolg. Pa Smedstorp	511 03
		Gustafsson	Siv Lanthush.lär. Lanthush.sk. Pa Hammenhög	405 27	Gustafsson	Lilli Fröken Grevlunda nr 18 Pa Vitaby	722 16
		Gustafsson	Hugo Läderfabr.arb. Simrislund 208	105 89	Gustafsson	Linnéa Växelsnfsförest. fd. Nr 12 Pa Brösarp	730 65
		Gustafsson	Caj Musikdir. Holmströmsg. 4	124 92	Gustafsson	Mattéa Fru Stiby nr 16 Pa Gärsnäs	502 57
		Gustafsson	Stig Repr: Stiby nr 7 Pa Gärsnäs	501 14	Gustafsson	Olle Vaktm. Ystadsv. 45 Pa Hammenhög	405 12
		Gustafsson	A G Repr:ant kv. Triangeln Pa Skillinge	307 24	Gustafsson	Oskar Lantbr. Stiby nr 19 Pa Gärsnäs	502 62
		Gustafsson	Eva Sjukv.bitr. Landstingsg. 1 B	131 04	Gustafsson	Per-Arne Jägm. Ostbgs v. 15 A	104 34
		Gustafsson	Hilding Skogsarb. Tåghusa nr 1 Pa Sankt Olof	721 72	Gustafsson	Sture Sockerbr.arb. Gärsnäs nr 1 Pa Gärsnäs	504 17
		Gustavsson	Sture Sockerbr.arb. Gärsnäs nr 1 Pa Gärsnäs	504 17	Gustafsson	Folke Tapets. Yngve Ostbgs v. 24	113 16
		Gustafsson	Folke Tapets. Yngve Ostbgs v. 24	113 16	Gustafsson	Hans Telearb. Torspl. 5	104 12
		Gustafsson	Olle Vaktm. Ystadsv. 45 Pa Hammenhög	405 12	Gustafsson	Linnéa Växelsnfsförest fd. Nr 12 Pa Brösarp	730 65
1	Verkmästare	Gustafsson	Linnéa Växelsnfsförest fd. Nr 12 Pa Brösarp	730 65	Gustafsson	Per-Arne Yngve Ostbgs v. 15 A	104 34
		Gustafsson	Per-Arne Yngve Ostbgs v. 15 A	104 34	Gustafsson	Stenhuggeri. Bröderna Stiby nr 1 Pa Gärsnäs	502 50
4	Överingenjör	Gustafsson	Stenhuggeri. Bröderna Stiby nr 1 Pa Gärsnäs	502 50	Gustafsson	Ake Byggn.snick. Rönnebröd 64 Pa Sankt Olof	605 80

Av bilden framgår hur en titeländring påverkar kataloguppgiftens inplacering vid titel- resp. förnamnsinplacering. I exemplet har antagits att Göran Gustafsson genom befördrag och förkovran ändrar sin titel från 1. Verkmästare till i tur och ordning: 2. Ingenjör, 3. Civilingenjör, 4. Överingenjör. Vid titelinplacering (vänstra spalten) ändras inplaceringen av uppgiften vid varje titeländring. Vid förnamnsinplacering (högra spalten) påverkas inte inplaceringen av titeländringarna.

till förnamnsinplacering att erhålla bättre internationell anpassning. Det blir lättare för våra utländska kontakter att hitta i den svenska katalogen. Indirekt torde det även bli lättare för svenskar att hitta i utländska kataloger.

Hittills har endast nackdelar med titlar behandlats. Finns det då inga fördelar med titlar? Jo, även om man vid sökandet inte exakt känner till under vilken titel eller yrkesbeteckning en person är införd kan man med hjälp av slutledningsförmåga i kombination med gissning – även om det krävs betydande arbetsinsats – oftast finna den önskade abonnenten.

När det gäller förnamn kan man som en påtaglig fördel vid inplaceringen notera förnamnets beständighet. Värdefullast blir förnamnet om tiltalsnamnet är utskrivet.

Undersökningar

Som underlag för de avväganden, som gjorts vid olika tillfällen alltsedan 1920-talet, har i allmänhet legat resultat från undersökningar på nummerbyråerna, där man har försökt utröna vad abonnenterna bäst har känt till utöver den sökta abonnentens efternamn – vederbörandes titel eller förnamn. Undersökningsresultaten redovisas i tabellen på sidan 36. Om man vill jämföra resultaten från de olika undersökningarna kan det enklast ske genom att man betraktar förhållandet (kvoten) mellan redovisade värden för förnamn resp. titel.

Innan man tog slutgiltigt ställning till frågan om inplaceringsprincipen ansågs det lämpligt att före-

? titel- eller förnamns- inplacering i telefonkatalogens abonentförteckning

Uppgifterna i telefonkatalogen är för närvarande vid lika uppslagsord (efternamn) i första hand inordnade efter titel eller yrke. Från kunder och i pressen har dock då och då framförts förslag om att denna inplaceringssätt ändras så att kataloguppgifter med lika uppslagsord (efternamn) i första hand inordnas efter förnamn eller initialer.

Framsidan på det frågeformulär som bifogades vissa katalogdelar och lades ut på landets telestationer.

I broschyren med frågeformuläret redogjordes för förnamnsinplaceringens fördelar och nackdelar.

fördelarna

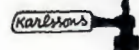
med en förnamnsinplacering är bland annat

- att man kommer ifrån problemen med de många titelvarianterna — skall en ingenjör sökas under Ingenjör, bergsingenjör, byråingenjör, civilingenjör, teleingenjör, överingenjör eller i den grupp abonnenter som är införd utan titel i katalogen?
- att man lättare kan hitta abonnenten även om titeln ändras.
- att man inom en namngrupp kan söka abonnenten efter det ord, som följer närmast efternamnet. (Förnamn eller initialer anges alltid i kataloguppgiften.)

en nackdel

med förnamnsinplacering är att man i vissa fall kan få svårt att hitta abonnenten om man endast känner den söktes efternamn och titel. (Är den sökta en näringsledare återfinna han dock lättast i yrkesregistret, oavsett vilken inplaceringsprincip som tillämpas i abonentförteckningen.)

Vad anser Ni?

Eventuellt kommer televerket att ändra telefonkatalogens inplaceringsregler. Innan vi tar ställning i frågan, vill vi gärna höra våra kunders mening om vilken inplaceringsprincip som är att föredra. Vi är därför tacksamma om Ni vill ha besväret att fylla i omstående frågeformulär och sända in hela detta blad senast den 15 april 1970 till

Televerkets centralförvaltning
Kommersiella kontoret
123 88 FARSTA

eller lämna in det på närmaste telestation.

För att ge Er tillfälle till en jämförelse lämnas nedan exempel på de båda inplaceringsprinciperna.

Titelinplacering

Carlsson Ake Arhild, Allöv, 6 B	997 77
Karlsson Alvar Gustaf, Skögl, 25	14 83 18
Carlsson Orjan Elektr, Järnålv, 36 A	15 20 98
Karlsson Elsa Fru Ullala	771 10
Karlsson Ake Ing, Skogsg, 97	11 09 01
Karlsson Bengt Köpm, Vdsg, 3 B	12 74 83
Karlsson Tage Köpm, Allöv, 19	12 06 16
Carlsson Ulf Köpm, Järnålv, 10 B	15 23 65
Carlsson Knut Lantbr, Akerstad	501 15
Carlsson Carl Pålslag, Nya Tanneforsvä, 17 A	12 89 71
Carlsson Bengt Vassar, 20	14 83 50

Förnamnsinplacering

Karlsson Alvar Chastif, Skögl, 25	14 83 18
Carlsson Bengt Vassar, 20	14 83 50
Karlsson Bengt Köpm, Vdsg, 3 B	12 74 83
Carlsson Carl Pålslag, Nya Tanneforsvä, 17 A	12 89 71
Karlsson Elsa Fru Ullala	771 10
Carlsson Knut Lantbr, Akerstad	501 15
Karlsson Tage Köpm, Allöv, 19	12 06 16
Carlsson Ulf Köpm, Järnålv, 10 B	15 23 65
Carlsson Ake Arhild, Allöv, 6 B	997 77
Carlsson Ake Ing, Skogsg, 97	11 09 01
Carlsson Orjan Elektr, Järnålv, 36 A	15 20 98

ta ytterligare några kompletterande undersökningar. Två av dessa gick ut på att söka uträna vilket inplaceringssystem som kunde ge resultat lättast och snabbast. Tre andra undersökningar gjordes för att söka uträna abonnenternas inställning till inplacering efter den ena eller andra principen.

Resultaten från undersökningarna förelades televerkets direktion och kollegiala styrelse, som i februari 1971 fattade beslutet om övergång till förnamnsinplacering.

Lättast och snabbast

För att få klarlagt vilket inplaceringssystem som ger resultat lättast och snabbast har följande undersökningar gjorts.

För nummerbyrån i Örebro iordningsställdes ett nytt nummerbyråregister med förnamnsinplacering, vilket hade samma aktualitet som övriga register på nummerbyrån ordnade enligt titelinplacering och baserade på televerkets katalog. Till grund för det speciella förnamnsregistret låg Örebro lokaltelefonkatalog, som har förnamnsinplacering. Vissa expeditörer fick därefter använda enbart register enligt titelinplacering, medan andra fick använda enbart register enligt förnamnsinplacering. För varje sådan grupp av expeditörer undersöktes hur lång tid det tog till dess abonnenten fick önskat besked.

En annan undersökning i samma avsikt som den ovan nämnda tillgick så att man utvalde 32 abonnentuppgifter, som fanns införda i såväl Örebro-delen av televerkets katalog som Örebro lokalkatalog. Ett antal försökspersoner fick därefter i uppdrag att söka rätt på de utvalda abonnenterna i på förhand bestämt register, dvs antingen i televerkets katalog eller lokalkatalogen. Den tid det tog att söka efter abonnenterna i respektive katalog noterades.

Resultaten från dessa undersökningar visade att det gick snabbast att finna sökt abonnent i en förnamnsinplacerad katalog. Det måste dock påpekas att det i övrigt också förelåg vissa olikheter beträffande de använda katalogernas uppställning, utformning m. m.,

– Förnamnsinplacering? För min del blir det en klar befordran. Jag avancerar från överste till Adalbert.

MOTIVERING TILL MITT VAL (om möjligt)

...Sprintmilans... ENDA RÅKA

Med de i dessa tider stora förändringarna i yrken och titlar anser jag det lämpligast med förnamnsplacering, som ju alltid är densamma.

Det är lättare att hitta rätt nummer...
Man behöver bara titta på förnamnet,
Mycket mer praktiskt och man sparar tid.

Det är inte någon större konst att hitta rätt titel om man har en liten aning om vad den kan vara - Men gissa förnamnet!

Titelraseriet är stort nog ändå
låt televerket gå i taken för kampanj mot
titlar! Dessutom blir det lättare att
finna namnen om de ordnas i
bokstavsordning.

VALMÖJLIGHETEN AV TITLAR FÖR SAMMA
YRKE ÄR IDAG SÅ STOR, ATT DET SKULLE
SPARA AVSEVÄRD TID MED ETT FÖRNAMNSREGISTER.

Jag känner personerna i min omgivning
mest till efternamn och titel/yrke
mindre till förnamn

Jag är sällan Du med folk

Gillar ej titlar

I frågeformuläret fick abonnenterna motivera sitt val av inplaceringssystem. Här visas ett axplock ur motiveringarna.

varför man inte kan tillmäta resultatet alltför stor betydelse.

Abbonenternas inställning

Undersökningarna bland televerkets kunder beträffande deras inställning till förnamns- resp. titelinplacering omfattade tre delundersökningar. Dels gjordes en undersökning bland 900 slumpmässigt utvalda abonnenter inom Göteborgs och Norrköping-Linköpings katalogområden, dels gjordes två undersökningar genom att vissa abonnenter tillställdes ett frågeformulär tillsammans med sin katalogdel och genom att frågeformulär fanns framlagda på landets teleexpeditioner.

Ur telefonkatalogen utvaldes slumpmässigt 900 abonnenter inom Göteborgs och Norrköping-Linköpings katalogområden. Urvalet kom härigenom att omfatta såväl »hushållsabbonenter» som »affärsabbonenter». De utvalda abonnenterna telefonintervjuades om sin inställning till förnamns- respektive titelinplacering.

För abonnenter som använder katalogen relativt sällan är det svårt att sätta sig in i vad de två inplaceringssystemen innebär och konsekvenserna med det ena eller andra systemet. För att underlätta abonnenternas ställningstagande gavs de därför tillfälle att jämföra de båda systemen. I 1970 års Norrköping-Linköpings-del inplacerades sålunda samtliga abonnenter med namnet Karlsson (Carlsson) inom Linköpingsområdet efter såväl förnamns- som titelinplacering. De inom Göteborgsområdet utvalda

abbonenterna tillställdes ett särtryck ur 1970 års Göteborgs-del upptagande samtliga abonnenter Karlsson (Carlsson) uppställda efter förnamnsinplacering.

Resultatet från undersökningen visar beträffande hushållsabbonenterna att 70 procent av de tillfrågade inom Göteborgs-området och 68 procent inom Norrköping-Linköpings-området föredrar förnamnsinplacering. Av affärsabbonenterna föredras förnamnsinplacering av 74 procent inom Göteborgs-området och av 70 procent inom Norrköping-Linköpings-området. Se vidare diagrammen nedan.

En klar majoritet för förnamnsinplacering råder hos såväl hushållsabbonenter som affärsabbonenter i de båda områdena. Resultatet ger en bild av inställningen till frågan inom de båda utvalda områdena. Det kan ej generaliseras till hela landet. Sannolikheten talar dock för att resultaten är representativa även för landet som helhet. Det bör noteras att i undersökningen affärsabbonenterna i högre grad än hushållsabbonenterna har föredragit förnamnsinplacering.

Till samtliga exemplar av 1970 års Eskilstuna-Nyköpings-, Göteborgs-, Kalmar-Västerviks- och Norrköping-Linköpings-delar bifogades ett frågeformulär. Ett liknande frågeformulär utlades även på landets teleexpeditioner. I formuläret tillfrågades kunderna om vilket inplaceringssystem de föredrog.

Totalt inkom 16 518 svar. Av dessa föredrog 14 130 (85,5 procent) förnamnsinplacering medan 2 388 (14,5 procent) föredrog titelinplacering.

Även resultatet från dessa sistnämnda undersökningar tyder på en klar majoritet för förnamnsinplacering. Emellertid bör man inte tillmäta resultatet från dessa undersökningar alltför stort värde eftersom förmodligen endast de som har haft något intresse av och uppfattning i frågan fyllt i och sänt in frågeformulären. Dessutom kan man anta att de som önskar en ändring är mer benägna att sända in svar än de som önskar bibehålla det nuvarande systemet. Under-

sökningen har dock givit besked om att abonnenterna är intresserade av frågan och anser den vara betydelsefull.

Vad innebär övergången till förnamnsinplacering?

Efter övergången till förnamnsinplacering kommer kataloguppgifterna att inplaceras med avseende på i tur och ordning:

1. Efternamn
2. Förnamn eller initialer
3. Titel eller yrkesbeteckning
4. Adress

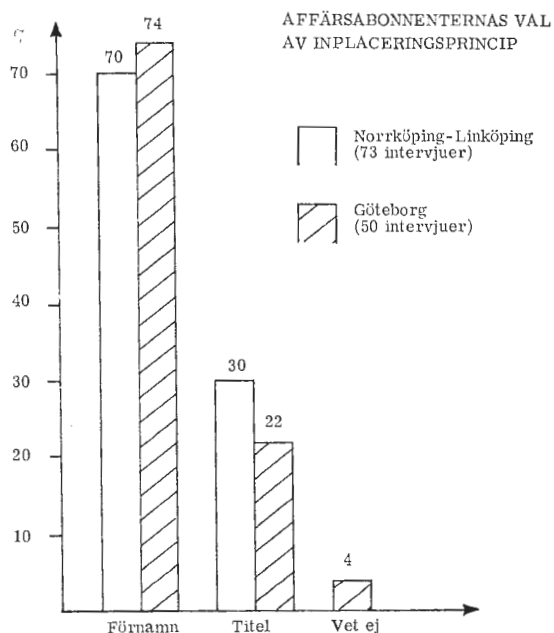
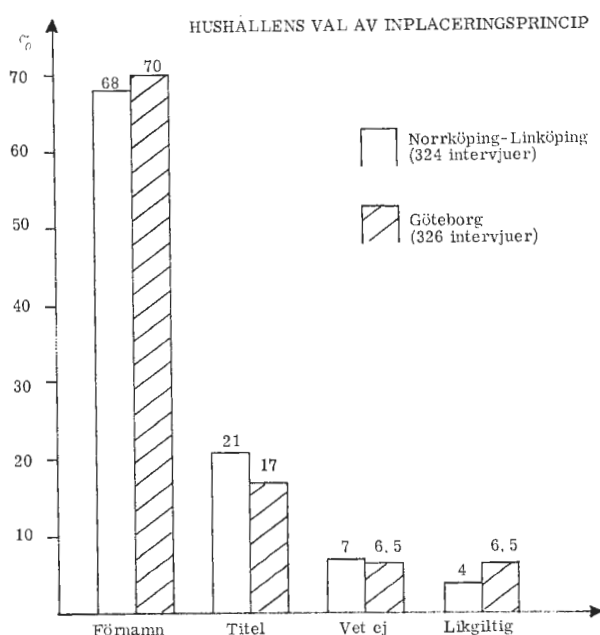
Med den nya inplaceringsordningen kommer således de olika begreppen i kataloguppgiften att bestämma inplaceringen i den ordning de läses. Detta förhållande förmodas komma att underlätta sökandet. Det förefaller nämligen inte osannolikt att personer, som mera sällan använder katalogen, inte har kommit underfund med den nuvarande sökordningen, där man måste »hoppa över» förnamnet för att hitta det andra inplaceringsbegreppet, titeln.

Den nya inplaceringsordningen kan även förmodas innebära att det blir lättare att hitta firmor, företag etc. i katalogen, allra helst i de fall karaktärsbeteckning angivits i kataloguppgiften. Uppgiftsrubrikens utformning kommer nu att helt styra inplaceringen i katalogen. Detta ställer givetvis vissa krav på rubrikutformningen.

Titlar och yrkesbeteckningar kvar

Under frågans behandling har man även diskuterat möjligheterna och konsekvenserna av att förbjuda införande av titlar i kataloguppgifterna vid övergång-

Resultaten från undersökningen bland slumpmässigt utvalda abonnenter inom Göteborgs och Norrköping-Linköpings katalogområden.

Förnamnsinplaceringen väntas minska antalet förfrågningar hos nummerbyråerna.

en till förnamnsinplacering. Detta har dock inte bedömts lämpligt med hänsyn till bl. a. att titeln har viss betydelse för identifieringen, allra helst i de stora namngrupperna. Om inte titlarna vore med i kataloguppgifterna torde det försvåra avsevärt för såväl abonnenter som nummerbyråpersonal att hitta sökt abonnent.

Vid förnamnsinplacering kommer dock titeln att förlora sin primära betydelse för kataloguppgiftens inplacering. Detta kan förmodas leda till att allt fler abonnenter ej anser det finnas skäl att införa titel i sin kataloguppgift. Härigenom kan den svenska telefonkatalogen komma att så småningom bli i det närmaste »titellös» i likhet med t. ex. engelska och amerikanska kataloger.

Även möjligheterna att avgiftsbelägga införande av titlar och att låta titeln helt mista sin betydelse för inplaceringen har diskuterats. Ett motiv för avgiftsbeläggning skulle vara att titlarna förorsakar televerket en hel del merarbete genom det stora antalet titeländringar. Att avgiftsbelägga införande av titlar torde förmodligen i samband med den stora förändring som förnamnsinplaceringen i sig själv innebär framkalla kritik och har därför ej bedömts lämplig. Alternativet med att medge införande av titel men att den inte alls skulle påverka inplaceringen synes inkonsekvent då man i sådant fall skulle få »hoppa över» titeln för att finna det tredje inplaceringsbegreppet, adressen.

Övriga inplaceringsfrågor

I samband med övergången till förnamnsinplacering kommer även vissa andra inplaceringsregler att tas upp till behandling. De ändringar som därvid kan komma att göras är dels sådana som är en direkt följd av övergången till förnamnsinplacering, dels sådana som är föranledda av att nu tillämpade regler

är föråldrade och behöver moderniseras. Nedan lämnas några exempel på regler som kommer att tas upp till behandling och eventuellt kommer att ändras.

Enligt nuvarande bestämmelser placeras uppgifter utan titel efter sådana med titel. Vid förnamnsinplacering bör i detta avseende regeln »intet går före något» gälla. Detta innebär att uppgifter utan titel placeras före sådana med dylik beteckning vid för övrigt lika rubrikord. Sverige kommer därmed att tillämpa samma regel som är vanlig i många utländska kataloger.

Förkortade karaktärsbeteckningar betraktas för närvarande ur inplaceringsynvinkel som om de vore utskrivna. Däremot sorteras förkortade förnamn och företagsnamn efter sin förkortade form. Denna regel kommer sannolikt att ändras så att likformighet erhålls. Förkortade ord med inplaceringsbetydelse bör påverka inplaceringen såsom förkortningen anger.

Bland övriga regler som kommer att ses över kan nämnas inplacering av namn med accent (Rosen, Rosén), inplaceringen av dubbelnamn (Berg-Olsson), inplaceringen av prefixnamn (de Geer, von Horn) och inplaceringen av uppgifter i vilka även t. ex. hustruns namn införts.

Införandet av de nya reglerna

En övergång till förnamnsinplacering kräver omsättning av hela telefonkatalogen. Ekonomiska, praktiska och främst personella skäl nödvändiggör att de nya inplaceringsreglerna införs successivt, vilket kan ske i samband med den planerade övergången till datastyrd fotosättning av telefonkatalogen. Att övergå till ändrad inplaceringsordning separat, dvs. utan samordning med omsättning av annan anledning, skulle innebära stora kostnader för manuell omskrivning, redigering och sättning.

Projektet för fotosättning av katalogen har fortskridit så långt att det för dagen ser ut att finnas relativt goda möjligheter att fotosätta minst en av katalogdelarna under år 1972. Under 1976 beräknas samtliga delar vara fotosatta.

Under en övergångstid kommer således två olika inplaceringsystem att tillämpas i telefonkatalogen. Även den situationen kan uppstå att de två systemen kommer att tillämpas i en och samma katalogdel. Det kan nämligen tänkas att inte samtliga lokaluppställningar i en och samma del kommer att fotosättas samtidigt.

För flertalet av dem som använder katalogen torde ändringen till förnamnsinplacering vara till fördel – men naturligtvis kommer det att finnas abonnenter som anser den nuvarande ordningen vara bättre, och kritik kan förväntas från deras sida. Televerket har emellertid försökt att välja den ordning som kan förmodas vara till fördel för huvudparten av abonnenterna. För att underlätta omställningen och sökandet i katalogen i enlighet med de nya reglerna måste dock en ganska omfattande information på olika sätt genomföras.

Man hoppas också att förnamnsinplaceringen skall minska antalet nummerbyråförfrågningar genom att abonnenterna i större omfattning kan använda katalogen för att själva söka efter önskad abonnent. ■